

תורה שבעל פה

בית, חינוך ומשפחה – שאלון לעולים חדשים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון – (16×4) – 64 נקודות
פרק שני
אנ: – (12×3) – 36 נקודות
פרק שלישי
סה"כ – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי.

ד. הוראות מיוחדות: אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

**ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.
בהצלחה!**

השאלות

פרק ראשון (64 נקודות)

ענה על ארבע מן השאלות 1-5 (לכל שאלה – 16 נקודות).

1. יצר ויצירה

- א. (1) לפי הרמב"ן, נגיעה של חיבה בין חבר לחברה אסורה מדרבנן. מדוע אסרו חכמים נגיעה זו?
- (2) על פי מה שלמדנו, כתוב סיבה נוספת לאיסור נגיעה בין חבר לחברה. (5 נקודות)
- ב. (1) הסבר מהו איסור ייחוד, וכתוב מהו הטעם (הסיבה) לאיסור זה. (2) בן ובת שנמצאים בחדר שהדלת שלו פתוחה לרשות הרבים אינם עוברים על איסור ייחוד. הסבר מדוע. (11 נקודות)

2. קידושין ונישואין

- א. עדי הקידושין צריכים לשים לב לשתי פעולות בזמן הקידושין. ציין את שתי הפעולות. (5 נקודות)
- ב. כתוב שני מנהגים בנוגע לכיסוי ראש הכלה לאחר החופה. (4 נקודות)
- ג. (1) יש פוסקים שלדעתם בני זוג שנישאו בנישואים אזרחיים נחשבים נשואים. כתוב נימוק אחד לדעה זו. (2) יש פוסקים שלדעתם בני זוג שנישאו בנישואים אזרחיים אינם נחשבים נשואים. כתוב נימוק אחד לדעה זו. (7 נקודות)

3. מחויבויות שבין איש לאשתו

- א. בכתובה רשומות התחייבויות של הבעל לאשתו בנוגע לשני מצבים. (1) מה הם שני המצבים? (2) כתוב התחייבות אחת בנוגע לכל אחד מן המצבים. (8 נקודות)
- ב. (1) הסבר כיצד הכתובה עשויה למנוע מאיש לגרש את אשתו. (2) מהי "תוספת כתובה", ומדוע תיקנו חכמים תוספת זו? (8 נקודות)

4. בניית הבית

- א. (1) הסבר כיצד הדלקת נרות השבת תורמת לשלום בית.
(2) עני שאין לו כסף לקנות גם נרות שבת וגם נרות חנוכה — אילו מן הנרות עליו לקנות? הסבר מדוע.
(6 נקודות)
- ב. "כי יקח איש אשה חדשה... נקי יהיה לביתו שנה אחת ושומח את אשתו אשר לקח" (דברים, כ"ד, ה').
(1) כתוב כיצד יש לקיים את המצווה "נקי יהיה לביתו".
(2) כתוב את השאלה של הרב משה צבי נריה בנוגע למילים "שנה אחת", והסבר את תשובתו.
(10 נקודות)

5. גירושין

- א. מהי תקנת רבנו גרשום בעניין גירושין, ומדוע הוא תיקן תקנה זו? (6 נקודות)
- ב. מהו "היתר מאה רבנים", ובאיזה מצב משתמשים בהיתר זה? (5 נקודות)
- ג. על פי החוק במדינת ישראל, כתוב שלוש מגבלות (סנקציות) שאפשר להטיל על בעל המסרב לתת גט.
(5 נקודות)

עליך לענות על פרק שני או על פרק שלישי לפי התכנים שלמדת.

פרק שני (36 נקודות)

אם למדת **פרקים א'-י"א מהחוברת**, ענה על שלוש מן השאלות 6-9 (לכל שאלה — 12 נקודות).

6. זוגיות ומצוות "פרו ורבו"

- א.** על פי הרב אליהו דסלר, הסבר מה גורם לאהבה בין בני זוג. (6 נקודות)
- ב.** הסבר את הטעם למצוות פרייה ורבייה. (6 נקודות)

7. טומאה וטהרה

- א.** בנות ישראל החמירו על עצמן והשוו את דין הנידה לדין הזבה.
כתוב טעם אחד לחומרה זו. (4 נקודות)
- ב. (1)** "ואל אשה בְּנִידָת טֹמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב לְגִלּוֹת עֶרְוָתָהּ".
כתוב שני איסורים שנכללים בציווי "לא תקרב".
- (2)** האיסור לחיות חיי אישות עם אישה נידה נכתב בתורה בסמיכות לאיסור לשאת אחות.
מה אפשר ללמוד מסמיכות זו?
(8 נקודות)

8. כיסוי ראש

- א. (1)** מהי "דת משה", ומהו כיסוי הראש הנדרש על פי "דת משה"?
- (2)** מהי "דת יהודית", ומהו כיסוי הראש הנדרש על פי "דת יהודית"?
(9 נקודות)
- ב.** באיזה תנאי אישה נשואה אינה חייבת לכסות את ראשה בביתה? (3 נקודות)

9. שאלות קצרות

- ענה בקצרה על שלושה מן הסעיפים א-ד (לכל סעיף — 4 נקודות).
- א.** מדוע "הרהורי עברה קשים מעברה"?
- ב.** מדוע אישה מתקדשת דווקא בטבעת? כתוב שני טעמים (סיבות) לכך.
- ג.** מדוע חשוב להפנות "שאלת רב" בענייני אישות דווקא לרב שמכיר את השואל היכרות קרובה?
- ד.** הסבר מיהי "אישה עגונה", וכתוב דוגמה להקלה אחת בהלכה שמטרתה להתיר אישה מעגינותה.

עליך לענות על פרק שני או על פרק שלישי לפי התכנים שלמדת.**פרק שלישי (36 נקודות)**

אם למדת **פרקים א'-ו', י'-י"ד מהחוברת**, ענה על שלוש מן השאלות 10-13 (לכל שאלה – 12 נקודות).

10. זוגיות ומצוות "פרו ורבו"

א. על פי הרב אליהו דסלר, הסבר מה גורם לאהבה בין בני זוג. (6 נקודות)

ב. הסבר את הטעם למצוות פרייה ורבייה. (6 נקודות)

11. התנהלותה של משפחה

א. (1) מה היה סדר העדיפויות של בני גד ובני ראובן בנוגע לרכוש ולמשפחה?

(2) מהו סדר העדיפויות הנכון, על פי משה רבנו?

(5 נקודות)

ב. בימינו נשים רבות שותפות בפרנסת המשפחה.

מהו השילוב המומלץ בין ניהול חיי משפחה ובין פרנסה? בתשובתך ציין שתי תקופות בחיים של אם המשפחה.

(7 נקודות)

12. טומאה וטהרה

א. בנות ישראל החמירו על עצמן והשוו את דין הנידה לדין הזבה.

כתוב טעם אחד לחומרה זו. (4 נקודות)

ב. (1) "ואל אשה בְּנִדָּת טִמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב לְגִלּוֹת עֲרֻתָּהּ".

כתוב שני איסורים שנכללים בציווי "לא תקרב".

(2) האיסור לחיות חיי אישות עם אישה נידה נכתב בתורה בסמיכות לאיסור לשאת אחות.

מה אפשר ללמוד מסמיכות זו?

(8 נקודות)

13. שאלות קצרות

ענה בקצרה על שלושה מן הסעיפים א-ד (לכל סעיף – 4 נקודות).

א. מדוע אישה מתקדשת דווקא בטבעת? כתוב שני טעמים (סיבות) לכך.

ב. הסבר מיהי "אישה עגונה", וכתוב דוגמה להקלה אחת בהלכה שמטרתה להתיר אישה מעגינותה.

ג. אדם צריך לצמצם את ההוצאות הכספיות שלו ולא לבזבז כסף. כתוב שני טעמים (סיבות) לכך.

ד. מדוע חשוב להפנות "שאלת רב" בענייני אישות דווקא לרב שמכיר את השואל היכרות קרובה?

בהצלחה!